

Hoe verhoudt een contractuele acceptatieregeling zich tot het recht op ontbinding?

In veel IT-contracten is een acceptatieprocedure opgenomen. Het doel hiervan is dat de opdrachtgever tijdig eventuele gebreken in de software vaststelt. Hierdoor kan het ontwikkelteam van de leverancier het gebrek direct oplossen. Bovendien wordt voorkomen dat op foutieve software wordt doorontwikkeld. Feit is dat herstel van een gebrek 'later in het proces' veel complexer en duurder is.

De acceptatieregeling bestaat doorgaans uit meerdere testmomenten gevolgd door periodes van herstel. Vindt dat herstel uiteindelijk niet plaats, dan heeft de opdrachtgever doorgaans het recht de overeenkomst te ontbinden.

Maar naast herstel van gebreken in het kader van een acceptatieregeling bestaat er natuurlijk ook de 'ingebrekestelling'. Door middel van die ingebrekestelling kan ook herstel worden afgedwongen, zelfs op straffe van schadeplichtigheid of ontbinding van de overeenkomst.

In de praktijk komt het regelmatig voor dat de ontwikkeling niet lekker loopt en partijen de samenwerking voortzetten om het product (toch) live te kunnen brengen. De contractuele acceptatieregeling wordt dan wel eens vergeten of overgeslagen. Heeft een opdrachtgever in dat geval geen aanspraak meer op het recht de leverancier ingebreke te stellen? De leverancier kan immers stellen dat de acceptatieregeling ertoe dient gebreken vast te stellen en te herstellen. En dat recht op herstel zou hem dan ontnomen kunnen zijn. Het gaat dus over de vraag wat de status van een acceptatieregeling is in relatie tot het recht op ontbinding van een overeenkomst.

In de rechtspraak wordt hier verschillend over gedacht. Sinds 2019 zijn er twee rechtbanken geweest die meenden dat het recht op ontbinding wordt overruled door een contractuele acceptatie regeling. Twee hoven meenden echter (in andere zaken) dat de acceptatieregeling los staat van de ontbindingsregeling.

In de kwestie TNO/ USCOUTFOR HOLDING meende de Rechtbank Den Haag in een vonnis van 23 februari 2022¹ dat een contractuele acceptatieregeling in de plaats treedt van de wettelijke ontbindingsregeling.

“4.4 De rechtbank volgt TNO in het standpunt dat partijen, door deze regeling af te spreken, in de licentieovereenkomst (impliciet) contractueel zijn afgeweken van de wettelijke regeling voor de ontbinding van overeenkomsten zoals opgenomen in artikel 6:265 BW. De regeling in Exhibit F zou immers geen functie hebben als Uscoutfor Holding daarnaast gerechtigd was tot ontbinding op grond van artikel 6:265 BW wegens onvoldoende functioneren van de technologie voor automatische doelpuntherkenning. Uscoutfor Holding was daarom uitsluitend bevoegd tot ontbinding van de licentieovereenkomst wegens onvoldoende functioneren van de technologie voor doelpuntherkenning, op de voorwaarden en de manier zoals beschreven in Exhibit F, in samenhang met artikel 10.2 van de licentieovereenkomst. Gesteld noch gebleken is dat aan die voorwaarden is voldaan. Reeds daarom faalt het beroep van Uscoutfor Holding op ontbinding van de licentieovereenkomst.”

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:RBDHA:2022:1409>

Een soortgelijk oordeel sprak de rechtbank Overijssel op 4 september 2013 uit²:

“5.2.2. De rechtbank oordeelt als volgt. De wettelijke regels omtrent de rechtsgevolgen van het niet-nakomen van verbintenissen zijn van aanvullend recht. Partijen hebben een (deels) afwijkende regeling neergelegd in de artikelen 5.1, 6 en 26.1 van de Overeenkomst. Daarbij heeft, als enerzijds door Centric gesteld en anderzijds door Wehkamp niet weersproken, als uitgangspunt te gelden dat de (specifieke) regeling van artikel 6 van de Overeenkomst, voor de in die regeling bedoelde “onvolkomenheden” prevaleert boven de algemene regeling van artikel 26.1 van de Overeenkomst. De rechtbank gaat er daarbij vanuit dat de algemene regeling van toepassing is op tekortkomingen in de nakoming van uit de Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen die niet aan te merken zijn als “onvolkomenheden” en dus niet onder de werking van artikel 6 van de Overeenkomst vallen.

Voorts volgt, anders dan Wehkamp heeft betoogd, uit artikel 5.1 dat de (indicatieve) planning waarbij als “Go-Live”-datum 9 december 2009 was voorzien, geen fatale datum betreft, in die zin dat van verzuim sprake zou zijn indien deze datum niet zou worden gehaald. “

Het Gerechtshof 's-Hertogenbosch kwam in zijn vonnis van 17 december 2019³ echter tot een tegenovergesteld oordeel.

“18.24. Opmerking verdient nog dat de procedure in artikel 11 van de Framework Agreement er niet aan de weg stond dat TsZ de overeenkomst rechtsgeldig kon ontbinden zoals zij heeft gedaan. Artikel 11 betreft een bepaling over ‘software acceptance’. Volgens de daarin opgenomen procedure kan TsZ de Framework Agreement pas na de derde ‘rejection’ ontbinden (lid 7). Deze procedure laat echter onverlet dat schending van een ‘material obligation’, als hier aan de orde, een ontbindingsgrond oplevert op grond van artikel 13 van de Framework Agreement (zie ook rov. 4.11 van het vonnis waarvan beroep). Artikel 11 gaat over gesteld tekortschieten van opgeleverde software. In dit geval is geen acceptatietest als bedoeld in artikel 11 uitgevoerd. TsZ heeft bij haar grief 20 nogmaals naar voren gebracht dat de procedure in artikel 11 slechts een aanvullende ontbindingsgrond behelst. In haar reactie op deze grief betwist Alert c.s. dit ook niet langer.”

Tot dezelfde conclusie kwam het Gerechtshof Amsterdam op 20 oktober 2020⁴

“3.8 Capgemini wijst in haar reactie op de grief voorts erop dat Equihold betalingsachterstanden had en geen acceptatietests uitvoerde zodat zij zelf in verzuim was. Dit betoog wordt gepasseerd. Indien komt vast te staan dat de door Capgemini geleverde prestatie ondeugdelijk was in de door [appellant] gestelde

² <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:RBOVE:2013:2397>

³ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:GHSHE:2019:4535>

⁴ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:2749>

zin, treden de gevolgen van niet-nakoming in en doet hetgeen zich nadien tussen de betrokken partijen heeft voorgedaan (in beginsel) niet ter zake.”